

PODNIKANIE CUDZINCOV NA SLOVENSKU

Podnikanie štátnych príslušníkov tretích krajín

Obsah

1. Podnikanie cudzincov – štátnych príslušníkov tretích krajín.....	2
2. Živnostenské oprávnenie.....	2
3. Žiadosť o prechodný pobyt na účel podnikania	3
3.1. Doklad potvrdzujúci účel pobytu.....	3
3.2. Doklad o bezúhonnosti.....	4
3.3. Doklad o ubytovaní.....	4
3.4. Dôkaz o finančnom zabezpečení pobytu.....	4
3.5. Dôkaz o finančnom zabezpečení podnikateľskej činnosti	5
4. Povinnosti po udelení prechodného pobytu	5
4.1. Zdravotné poistenie	5
4.2. Lekársky posudok	6
5. Obnovenie prechodného pobytu	6
6. Žiadosť o trvalý pobyt.....	6
7. Podnikanie cudzinca s doplnkovou ochranou alebo azylom.....	6
8. Podnikanie cudzinca vo vzťahu k poskytnutiu dočasného útočiska.....	6
9. Podrobenejšie informácie a zdroje.....	7

1. Podnikanie cudzincov – štátnych príslušníkov tretích krajín

Ak chce cudzinec¹ podnikáť, musí rovnako ako občan SR **požiadať o živnostenské oprávnenie** alebo **iné oprávnenie podľa osobitných predpisov**, ktoré mu umožňuje vykonávať podnikateľskú činnosť (napr. činnosť lekára, lekárnika, advokáta, notára, znalca, tlmočníka a pod.). Zároveň s tým musí mať **prechodný alebo trvalý pobyt v SR**.

V závislosti od typu udeleného pobytu môže podnikáť ako:

1. **slovenská fyzická osoba** (ak má trvalý pobyt v SR)
2. **zahraničná fyzická osoba** (ak má prechodný pobyt v SR)

Ak cudzinec **má trvalý pobyt v SR**, považuje sa za **slovenskú fyzickú osobu** a pre začatie podnikania mu postačuje rovnako ako občanovi SR získať **živnostenské oprávnenie** (teda ohlásiť živnosť príslušnému živnostenskému úradu a splniť príslušné podmienky v zmysle právnych predpisov) alebo **iné oprávnenie podľa osobitných predpisov**, ktoré mu umožňuje vykonávať podnikateľskú činnosť.

Ak cudzinec nemá trvalý pobyt v SR, okrem **živnostenského oprávnenia** alebo iného **oprávnenia podľa osobitných predpisov**, ktoré mu umožňuje vykonávať podnikateľskú činnosť, potrebuje pre začatie podnikania získať **prechodný pobyt v SR, ktorý mu umožňuje podnikanie**.

Cudzinec môže podnikáť aj vtedy, ak má prechodný pobyt:

1. na účel **štúdia**,
2. na **účel zlúčenia rodiny** (toto neplatí, ak držiteľom prechodného pobytu za účelom zlúčenia rodiny je nezaopatrené slobodné dieťa garanta alebo jeho manžela, staršie ako 18 rokov, ktoré sa o seba nedokáže postarať z dôvodu dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, alebo rodič garanta alebo jeho manžela, ktorý je odkázaný na starostlivosť garanta, a v krajine odkiaľ prichádza, nepožíva náležitú rodinnú podporu),
3. na účel **výskumu a vývoja**,
4. na základe priznaného postavenia **Slováka žijúceho v zahraničí**,
5. na základe priznaného postavenia osoby **s dlhodobým pobytom v inom členskom štáte EÚ**.

Prechodný pobyt na účel podnikania sa cudzincovi vydá na predpokladaný čas podnikania, **najviac však na 3 roky**.

Cudzinec s prechodným pobytom v SR bude podnikáť ako **zahraničná fyzická osoba**.

2. Živnostenské oprávnenie

Živnostenské oprávnenie je právo vykonávať živnosť a platí pre celé územie Slovenskej republiky. Jeden živnostník môže vykonávať viac činností, ale pre každú musí mať živnostenské oprávnenie.

Cudzinec môže prevádzkovať živnosť **za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu** ako občan SR.

Cudzinec môže na Slovensku prevádzkovať **ktorýkoľvek druh živnosti** (voľnú, remeselnú alebo viazanú). Rovnako ako občan SR musí spĺňať všeobecné alebo osobitné podmienky na prevádzkovanie živnosti.

Všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti sú:

1. dosiahnutie veku 18 rokov,
2. spôsobilosť na právne úkony,

¹ Cudzincom sa myslí štátny príslušník tretej krajiny, teda občan štátu mimo EÚ.

3. bezúhonnosť.

Osobitné podmienky pri prevádzkovaní viazanej alebo remeselnej živnosti sú odborná alebo iná spôsobilosť, preukazovaná napr. dokladom o ukončení vzdelania a dĺžke praxe v danom odbore.

Živnostenské oprávnenie môže cudzinec získať ohlásením živnosti na živnostenskom úrade, miestne príslušnom podľa adresy miesta činnosti podniku alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby. Pokiaľ má cudzinec na Slovensku trvalý pobyt, miestne príslušný je živnostenský úrad podľa miesta jeho trvalého pobytu.

3. Žiadosť o prechodný pobyt na účel podnikania

Cudzinec musí pri podaní žiadosti o prechodný pobyt v SR na účel podnikania predložiť nasledovné doklady:

1. vyplnený predpísaný formulár žiadosti,
2. dve farebné fotografie (3 x 3,5 cm),
3. správny poplatok/kolok (232 EUR na cudzineckej polícii, 240 EUR na zastupiteľskom úrade SR),
4. platný cestovný pas,
5. **doklad potvrdzujúci účel pobytu,**
6. doklad o bezúhonnosti,
7. **doklad o ubytovaní,**
8. **dôkaz o finančnom zabezpečení pobytu,**
9. **dôkaz o finančnom zabezpečení podnikateľskej činnosti.**

Doklady prikladané k žiadosti nesmú byť staršie ako 90 dní. Každý doklad vydaný v zahraničí musí byť overený (napr. apostilačnou doložkou alebo tzv. konzulárnou superlegalizáciou) a musí byť k nemu pripojený oficiálny preklad do slovenského jazyka.

Žiadosť je možné **podať** na:

1. **zastupiteľskom úrade SR** akreditovanom pre krajinu, ktorej je žiadateľ občanom alebo v ktorej má bydlisko,
2. **cudzineckej polícii** príslušnej podľa miesta pobytu žiadateľa, ak sa v SR zdržiava na základe platného povolenia na pobyt v SR alebo v inom členskom štáte EÚ, udeleného tolerovaného pobytu, udeleného národného víza, ak sa u neho vízum nevyžaduje, alebo ak ide o držiteľa osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí.

Ak sa žiadosť podá na zastupiteľskom úrade, tento so žiadateľom vykoná osobný pohovor za účelom predbežného posúdenia žiadosti.

3.1. Doklad potvrdzujúci účel pobytu

Ak žiada o pobyt na účel podnikania cudzinec, ktorý je **zapísaný v obchodnom registri**, v **živnostenskom registri** alebo v **inom obdobnom registri** alebo je zapísaný v obchodnom registri ako osoba oprávnená konať v mene obchodnej spoločnosti alebo družstva, **účel pobytu sa nedokladuje**.

Inak sa účel podnikania dokladuje:

1. **podnikateľským zámerom** spolu s predpokladanými nákladmi na začatie podnikania;
2. **notársky overeným zápisom** dokladujúcim, že žiadateľ sa stal štatutárnym orgánom spoločnosti;

3. **iným dokladom potvrdzujúcim oprávnenie na podnikanie** (napr. osvedčenie o zápise do evidencie samostatne hospodáriaceho roľníka alebo licencie na vykonávanie súkromnej lekárskej alebo advokátskej praxe).

Ak ide o cudzinca, ktorý účel pobytu preukazuje predložením **podnikateľského zámeru**, spolu s ním musí predložiť aj **doklad, ktorý potvrdzuje realizovateľnosť a udržateľnosť podnikateľskej činnosti**.

3.2. Doklad o bezúhonnosti

Bezúhonnosť cudzinec preukazuje **výpisom z registra trestov** z krajiny, ktorej je štátnym príslušníkom a z krajín, v ktorých sa v posledných 3 rokoch zdržiaval viac ako 90 dní počas 6 po sebe nasledujúcich mesiacov.

Doklad o bezúhonnosti žiadateľ nemusí predkladať pri žiadosti o zmenu druhu alebo účelu pobytu, ak ho predložil pri predchádzajúcej žiadosti o pobyt.

3.3. Doklad o ubytovaní

Doklad o zabezpečení ubytovania musí byť vystavený **na najmenej šesť mesiacov**, ak cudzinec žiada o prechodný pobyt na kratší čas, musí mať ubytovanie zabezpečené počas celého pobytu.

Dokladom potvrdzujúcim zabezpečenie ubytovania môže byť napríklad:

1. čestné vyhlásenie cudzinca o vlastníctve nehnuteľnosti (ak je cudzinec vlastníkom nehnuteľnosti),
2. nájomná zmluva s vlastníkom alebo užívateľom nehnuteľnosti a doklad preukazujúci oprávnenie na užívanie nehnuteľnosti, ak ide o nájomnú zmluvu s užívateľom nehnuteľnosti,
3. potvrdenie ubytovacieho zariadenia, hotela alebo internátu o poskytnutí ubytovania,
4. čestné vyhlásenie fyzickej osoby alebo právnickej osoby o poskytnutí ubytovania cudzincovi na území SR a doklad preukazujúci oprávnenie na užívanie nehnuteľnosti, ak ide o čestné vyhlásenie užívateľa nehnuteľnosti.

Doklad **nemusí** predkladať cudzinec, ktorý:

1. pravidelne dochádza do zamestnania alebo do školy cez štátnu hranicu zo susedného štátu,
2. žiada o prechodný pobyt na účel zamestnania na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta a bude zamestnaný v medzinárodnej doprave,
3. žiada o udelenie prechodného pobytu na účel štúdia (študent univerzity), osobitnej činnosti (štipendisti vlády SR/činnosť v rámci programov EÚ/plnenie záväzkov SR z medzinárodných zmlúv) alebo ako osoba, ktorá má priznané postavenie osoby s dlhodobým pobytom v inom členskom štáte EÚ a zároveň bude študovať na vysokej škole,
4. žiada o udelenie prechodného pobytu na účel výskumu a vývoja
5. žiada o udelenie prechodného pobytu Slováka žijúceho v zahraničí.

3.4. Dôkaz o finančnom zabezpečení pobytu

Pobyt cudzinca musí byť finančne zabezpečený **najmenej vo výške životného minima na každý mesiac pobytu** (od 1. júla 2021 predstavuje životné minimum sumu **218,06 EUR/mesiac**).

Ak dĺžka pobytu **presiahne jeden rok**, je potrebné preukázať finančné zabezpečenie vo výške **dvanásťnásobku životného minima** (od 1. júla 2021 to predstavuje sumu **2 616,72 EUR**).

Finančné zabezpečenie pobytu je možné preukázať napr. potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke na meno cudzinca na území SR alebo výpisom z účtu vedenom v banke na meno cudzinca za

posledné tri mesiace, ak ide o účet vedený v zahraničnej banke (tzv. osobný účet). Finančné zabezpečenie pobytu je možné preukázať aj potvrdením zamestnávateľa o výške vyplácanej mzdy.

3.5. Dôkaz o finančnom zabezpečení podnikateľskej činnosti

Cudzinec, ktorý žiada o povolenie na prechodný pobyt na účel podnikania, je povinný preukázať aj finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke zriadenom na účely podnikania na území SR alebo výpisom z účtu vedenom v banke zriadenom na účely podnikania za posledné tri mesiace, ak ide o účet v zahraničnej banke (tzv. podnikateľský účet) vo výške:

1. 20-násobku životného minima v prípade **živnostníka** (od 1. júla 2021 to predstavuje sumu **4361,20 EUR**);
2. 100-násobku životného minima v prípade **konateľa obchodnej spoločnosti alebo družstva** (od 1. júla 2021 to predstavuje sumu **21 806 EUR**);
3. 40-násobku životného minima v prípade **konateľa obchodnej spoločnosti alebo družstva**, ktorý predložil **podnikateľský zámer na realizáciu inovatívneho projektu** (od 1. júla 2021 to predstavuje sumu **8 722,40 EUR**).

Podnikateľský účet nesmie byť totožný s osobným účtom cudzinca, ktorým preukazuje finančné zabezpečenie pobytu. Za účelom založenia podnikateľského účtu je cudzinec povinný predložiť cestovný pas, doklad o trvalom pobyte vo forme identifikačnej karty s fotografiou, resp. povolenie na prechodný pobyt na území SR alebo povolenie na tolerovaný pobyt na území SR, ako aj listinný dokument oprávnenia na vykonávanie podnikateľskej činnosti (originál dokladu alebo úradne osvedčená kópia).

Dôkaz o finančnom zabezpečení podnikateľskej činnosti cudzinec **nemusí predkladať**, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý koná alebo **bude konať v mene významného zahraničného investora**.

4. Povinnosti po udelení prechodného pobytu

Po udelení prechodného pobytu v SR je cudzinec **povinný**:

1. **pricestovať do SR** najneskôr do 180 dní od jeho udelenia,
2. **nahlásiť** cudzineckej polícii SR **začiatok pobytu** do 3 pracovných dní od vstupu do SR,
3. **uzatvoriť zdravotné poistenie** a predložiť o tom doklad cudzineckej polícii SR,
4. predložiť cudzineckej polícii SR **lekársky posudok**,
5. **zdržiavať sa na území SR viac ako polovicu času** udeleného prechodného pobytu v kalendárnom roku.

4.1. Zdravotné poistenie

Cudzinec je povinný **uzatvoriť zdravotné poistenie do 3 pracovných dní** od prevzatia dokladu o pobyte.

Dokladom o zdravotnom poistení sa rozumie potvrdenie na meno cudzinca o tom, že je zdravotne poistený alebo že má poistenú úhradu liečebných nákladov na území SR. Cudzinec je povinný ho predložiť **najneskôr do 30 dní od prevzatia dokladu o pobyte**. To neplatí pre cudzinca s povolením na prechodný pobyt na účel zamestnania, štúdia, plnenia služobných povinností civilnými zložkami ozbrojených síl, cudzinca s priznaným postavením Slováka žijúceho v zahraničí.

4.2. Lekársky posudok

Lekársky posudok potvrdzujúci, že cudzinec **netrpí chorobou ohrozujúcou verejné zdravie** sa predkladá najneskôr **do 30 dní od prevzatia dokladu o pobyte**. Lekársky posudok **nesmie byť starší ako 30 dní**.

Lehotu na predloženie lekárskeho posudku môže polícia na žiadosť cudzinca predĺžiť o 60 dní.

Nepredkladá ho cudzinec s prechodným pobytom na účel plnenia služobných povinností civilnými zložkami ozbrojených síl, cudzinec s povolením na prechodný pobyt ako osoba s priznaným postavením Slováka žijúceho v zahraničí, cudzinec s povolením na prechodný pobyt z dôvodu priznaného postavenia osoby s dlhodobým pobytom v inom členskom štáte, cudzinec, ktorý má udelený pobyt v inom členskom štáte, alebo pri zmene druhu alebo účelu pobytu.

5. Obnovenie prechodného pobytu

Ak **trvá účel pobytu** a cudzinec naďalej **spĺňa podmienky na pobyt**, môžu mu slovenské orgány **obnoviť prechodný pobyt** podľa účelu pobytu, a to aj opakovane. Avšak, ak sa **zmení účel pobytu**, na ktorý bol udelený prechodný pobyt, musí štátny príslušník tretej krajiny **požiadať o nové povolenie**.

Prechodný pobyt na **účel podnikania** je možné obnoviť **najviac na 3 roky**.

6. Žiadosť o trvalý pobyt

Cudzinec môže požiadať o jeden z troch typov trvalého pobytu:

1. trvalý pobyt na päť rokov
2. trvalý pobyt na neobmedzený čas
3. **dlhodobý pobyt**

Trvalý pobyt na päť rokov je udeľovaný cudzincom vo výnimočných prípadoch a v prípade cudzincov, ktorí sú blízkymi príbuznými (manžel a dieťa) občana SR. Nadväzuje naň **trvalý pobyt na neobmedzený čas**.

Dlhodobý pobyt sa môže udeliť cudzincovi:

1. **ktorý sa na území SR zdržiava oprávnene a nepretržite po dobu 5 rokov bezprostredne pred podaním žiadosti,**
2. ktorému bol zrušený alebo zanikol dlhodobý pobyt zo zákonom stanovených dôvodov,
3. ktorý má 5 rokov oprávnený, nepretržitý pobyt na území členských štátov ako držiteľ modrej karty a zdržiava sa na území SR ako držiteľ modrej karty najmenej 2 roky bezprostredne pred podaním žiadosti.

7. Podnikanie cudzinca s doplnkovou ochranou alebo azylom

Cudzinec, ktorému bola na Slovensku poskytnutá medzinárodná ochrana vo forme **doplnkovej ochrany** alebo **azylu, získal zároveň prechodný, resp. trvalý pobyt**. Azylant s trvalým pobytom môže podnikáť ako slovenská fyzická osoba. Cudzinec s udelenou doplnkovou ochranou môže podnikáť ako zahraničná osoba. **Žiadateľ o azyl počas konania o udelenie azylu podnikáť nesmie**.

8. Podnikanie cudzinca vo vzťahu k poskytnutiu dočasného útočiska

V nadväznosti na mimoriadnu novelu zákona o azyle vláda SR na zasadnutí dňa 28. februára 2022 schválila **poskytovanie dočasného útočiska od 1. marca 2022**. **Dočasné útočisko** sa poskytuje na účely ochrany cudzincov pred vojnovým konfliktom, endemickým násilím, následkami humanitárnej

katastrofy alebo sústavným či hromadným porušovaním ľudských práv v ich krajine pôvodu. Cudzincovi, ktorému bolo **poskytnuté dočasné útočisko**, sa vydá doklad o **tolerovanom pobyte** na území SR. Počas platnosti tolerovaného pobytu cudzinec **nemôže** podnikáť.

9. Podrobenejšie informácie a zdroje

<https://www.mic.iom.sk>

Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník